

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	17 december 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-0644	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	821C8C69	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	8 april 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften - kaart planlocatie - kaart verblijfplaatsen - kaart tijdelijke voorzieningen - kaart permanente voorzieningen - maatregelen aanvraag	ONDERWERP	Ontheffing Wnb ruimtelijke ingrepen De Wadden, Lunetten te Utrecht

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 8 april 2020 van Loo Plan BV, namens Woningcorporatie Mitros, om ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8 eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u ontheffing te verlenen van:

- de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nesten of rustplaatsen van de huismus;
- de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren, beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis,

voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2022.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het gebied De Wadden, in de wijk Lunetten te Utrecht. Woningcorporatie Mitros is voornemens een energetische upgrade uit te voeren aan een deel van haar woningen in Lunetten. Dit gebeurt door het aanbrengen van spouwmuurisolatie. De aanvraag betreft eengezinswoningen en lage appartementencomplexen, zie bijlage 2 voor een overzicht van het plangebied.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*) en artikel 3.5 van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 17 augustus 2020 tot en met 31 december 2022.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Op 24 juli 2020, 13 november 2020, 11 december 2020 en 15 december 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De huismus is beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet, de gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Aanwezige soorten

Huisumus

In het plangebied zijn 12 nestplaatsen van de huismus aangetroffen, waarvan vier in projectwoningen (zie bijlage 3). De nesten bevonden zich vooral bij de dakgoot, vanwaar de dieren onder de pannen kropen. In onderstaande projectwoningen zijn nestplaatsen vastgesteld:

- één nest in Ameland 22
- één nest in Terschelling, Vlieland 15-23, 204
- één nest in Vlieland 66
- één nest in Vlieland 176-184

Voorafgaand aan de isolatiewerkzaamheden worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt, waardoor deze tijdelijk niet toegankelijk zijn. Het broedseizoen valt in de periode dat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn. Het betreft dus een tijdelijke beschadiging. Het dak, de dakgoot en de dakpannen worden niet vernield en de nesten zelf worden niet vernield. Na de werkzaamheden kunnen de mussen naar hun nestlocaties terugkeren. Aangezien de nesten tijdens het broedseizoen niet beschikbaar zijn, moeten er geschikte alternatieven aangeboden worden.

Gewone dwergvleermuis

In het plangebied zijn tien verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen, waarvan er zich zeven in de projectwoningen bevinden (zie bijlage 3). Het betreft uitsluitend paarverblijven. Binnen een paarverblijf is de locatie toegerekend aan de woning met de hoogste (ecologische) potentie. Het gaat hierbij om de adressen:

- één paarverblijfplaats in Ameland 22
- twee paarverblijfplaatsen in Rottumeroog, Terschelling 15-21, 1
- één paarverblijfplaats in Schiermonnikoog, Vlieland 1, 124-130
- één paarverblijfplaats in Vlieland 22
- één paarverblijfplaats in Vlieland 62
- één paarverblijfplaats in Vlieland 176-184

Omdat (vorstvrije) paarplekken ook als tijdelijk winterverblijf of als winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijven niet worden uitgesloten. Door de isolatiewerkzaamheden worden de verblijfplaatsen vernield en het aanbieden van geschikte alternatieven is dan ook noodzakelijk.

Werkzaamheden en (preventieve) maatregelen

Om de negatieve effecten van de werkzaamheden zoveel mogelijk te verzachten worden mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn tijdig voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus en gewone dwergvleermuis geplaatst op hiervoor geschikte locaties binnen het plangebied (woningen waarbij geen werkzaamheden plaatsvinden) of in de directe omgeving van het plangebied (zie bijlage 4). De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente verblijfplaatsen te overbruggen. Voor de huismus zijn geen permanente verblijfplaatsen benodigd, omdat de nesten niet beschadigd worden bij de werkzaamheden en na afronding van de werkzaamheden weer beschikbaar zijn. Voor de huismus geldt dat de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen lang genoeg gehandhaafd blijven om een eventuele terugkeer naar de oude nesten mogelijk te maken. Er zijn locaties voor alternatieve permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis aangewezen (zie bijlage 5), dit betreft echter geplande locaties die nog kunnen wijzigen tijdens de uitvoering van het project. Het aantal geplande verblijfplaatsen (weliswaar 28 kasten, maar per twee aan elkaar geschakeld met per twee kasten één invliegopening) is tevens onvoldoende. De voorgestelde maatregelen zijn verder in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra maatregelen opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Ondanks de zorgvuldige werkwijze is echter sprake van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding is als matig ongunstig beoordeeld (SOVON, 2018). Doordat er geen eerdere data beschikbaar was, kan geen trend worden bepaald. Een deel van de achteruitgang is te verklaren door het afnemen van zowel nestgelegenheid als voedselbeschikbaarheid. Oorzaken hiervan zijn bijvoorbeeld aantastingen van verblijfplaatsen (bv door isolatie van woningen of het verdwijnen van ouderwetse dakpannen), maar ook de versterking van tuinen, een hoog netheidsbeeld in het openbaar groen wat resulteert in minder onkruid- en insectrijke vegetaties en dus minder voedselbeschikbaarheid en minder schuilplaatsen. Ook het SMP van de Gemeente Utrecht (2015) spreekt van een matige afname (Gemeente Utrecht, 2016).

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van o.a. de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste jaren wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2019). De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig. In dorpen en steden, en zo ook in Utrecht, is het de meest algemene vleermuis. Uit eigen onderzoek binnen de gemeente Utrecht wordt de gewone dwergvleermuis nagenoeg altijd aangetroffen (Loo Plan, 2019). Er zijn geen gegevens over de staat van instandhouding in de provincie Utrecht beschikbaar. Mede gezien de home range maakt het projectgebied deel uit van de metapopulatie die Utrecht Lunetten en het buitengebied daaromheen omvat.

Afbreuk van de staat van instandhouding van de lokale populaties huismussen en gewone dwergvleermuizen wordt voorkomen door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen in het plangebied. Hiertoe zijn ook extra maatregelen opgenomen in de bijlage.

Belang van de aanvraag

Ten aanzien van de huismus is de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder één, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger is de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder drie, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke effecten". Er wordt voor de aangedragen onderbouwing verwezen naar de aanvraag.

Algemene uitgangspunten van verduurzaming en renovatie

In 2012 is het convenant Energiebesparing Huursector¹ opgesteld door het Ministerie voor Binnenlandse Zaken. In dit convenant staan de afspraken tussen de overkoepelende organen van woningcorporaties, huurders en vastgoedondernemers. Een van de belangrijkste afspraken is dat voor 2020 alle huurwoningen een energielabel B of beter hebben door het nemen van energetische maatregelen. Volgens het Plan van Aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011)² is het omlaag brengen van energiekosten gunstig voor het behalen van diverse doelstellingen, zoals het verduurzamen van de woningen en de verlaging van woonlasten.

Een energie-onzuinige woning leidt naast de negatieve milieueffecten ook tot hoge woonkosten voor de huurder. Energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, dit is van groot belang voor de koopkracht voor huurders met lagere inkomens (sociale huurwoningen).

Het aangevraagde project

Het doel van de schilder- en isolatiewerkzaamheden is om voor de komende jaren de woningen kwalitatief op peil te houden en ze tevens energiezuiniger te maken. Zodoende zullen de woningen voldoen aan de nieuwe en strengere eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. De ingrepen zorgen voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen; een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen betekent minder emissies van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu

¹ <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2013/09/convenant-huursector.pdf>

² <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2011/02/25/plan-van-aanpak-energiebesparing-gebouwde-omgeving/plan-van-aanpak-energiebesparing-gebouwde-omgeving-webversie.pdf>

wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn. De ecologische impact op de huismus en de gewone dwergvleermuis is, door het nemen van maatregelen, minimaal en tijdelijk. De staat van instandhouding van de huismus en de gewone dwergvleermuis komt door het project niet in gevaar. Het belang van het project mag daarom in deze zwaarder wegen dan het beschermingsbelang van de soorten.

Alternatievenafweging

Locatie

De voorgenomen (isolatie)werkzaamheden zijn specifiek voor de in deze ontheffing aangevraagde woningen. Dit betekent dat de werkzaamheden locatiegebonden zijn. Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.

Planning

Binnen dit project zal (deels) in de kritische perioden gewerkt worden, maar door tijdig mitigerende maatregelen te plaatsen, worden de effecten verzacht.

Werkwijze

Met de nu voorgestelde werkwijze en de te plaatsen voorzieningen is er een goede afstemming tussen de wettelijke verplichtingen, leefbaarheid in de wijk én besteding van maatschappelijke gelden.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en artikel 3.8 van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officiële bekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Loo Plan BV op 8 april 2020, namens Stichting Mitros, en de aanvullingen hierop van 24 juli 2020, 13 november 2020 en 11 december 2020, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Stichting Mitros

Adres: Postbus 8217

Postcode en woonplaats: 3503 RE Utrecht

Ontheffing 821C8C69 voor het tijdvak van: verzenddatum van dit besluit tot en met 31 december 2022.

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren, beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft De Wadden, Lunetten, te Utrecht (zie bijlage 2 en 3).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het

logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 9 tot en met 15, geregistreerd.

10. De maatregelen, genoemd in 'Update Activiteitenplan', zoals ook weergegeven in bijlage 6) dienen te worden opgevolgd, tenzij onderstaande aanvullende voorschriften en beperkingen anders weergeven.
11. Het ongeschikt maken van de nestplaatsen van de huismus dient plaats te vinden zoals beschreven in 'Update Activiteitenplan'. Bij perioden van vorst kan de huismus alsnog van de nestplaats gebruik maken. Indien, door erg lage temperaturen in de geplande periode, ongeschikt maken niet kan zoals beschreven in 'Update Activiteitenplan', mag gecontroleerd worden of de mussen hun nestplaats gebruiken door het lichten van pannen. Indien blijkt dat de nesten dan niet in gebruik zijn, kunnen alsnog de gootborstels geplaatst worden. Het lichten van de pannen dient te geschieden op een tijdstip op de dag waarop de mussen redelijkerwijs op hun nest aanwezig kunnen zijn.
12. Het ongeschikt maken van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient uitgevoerd te worden in de periode tussen 15 april en 15 mei. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen mag enkel worden uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn. Bij het ongeschikt maken mag geen purschuim gebruikt worden.
13. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient minimaal drie dagen - met gunstige weersomstandigheden voor de gewone dwergvleermuis³ - voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn.
14. In totaal dienen 28 nieuwe permanente verblijfplaatsen aangeboden te worden ter vervanging van de zeven paarverblijfplaatsen die verloren gaan door de isolatiewerkzaamheden. Een geschakelde kast met één invliegopening telt hierbij als één verblijfplaats. Er dienen dus kasten met in totaal 28 invliegopeningen gerealiseerd te worden.
15. Bij het plaatsen van de permanente kasten dient rekening gehouden te worden met de voorwaarden dat:
 - de kasten binnen een straal van 200 meter van de vastgestelde verblijfplaatsen opgehangen worden;
 - indien de kasten buiten het plangebied opgehangen worden, ze niet in daar al bestaande paarterritoria van een rivaliserende soort komen te hangen;
 - de kasten op verschillende windrichtingen komen te hangen;
 - de in- en uitvliegopening op de minimale 3 meter hoogte aanwezig zijn;
 - er een vrije aanvliegroute aanwezig is;
 - de kasten vrij zijn van kunstlicht en verstoring (geen lichtuitstraling van straatverlichting, verlichting aan het gebouw of vanuit aanwezige ramen);
 - buiten bereik liggen van predatoren.
16. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden (in dit geval het ongeschikt maken van de woningen) aanwezig te zijn op de planlocatie.

Na afloop van de werkzaamheden

17. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

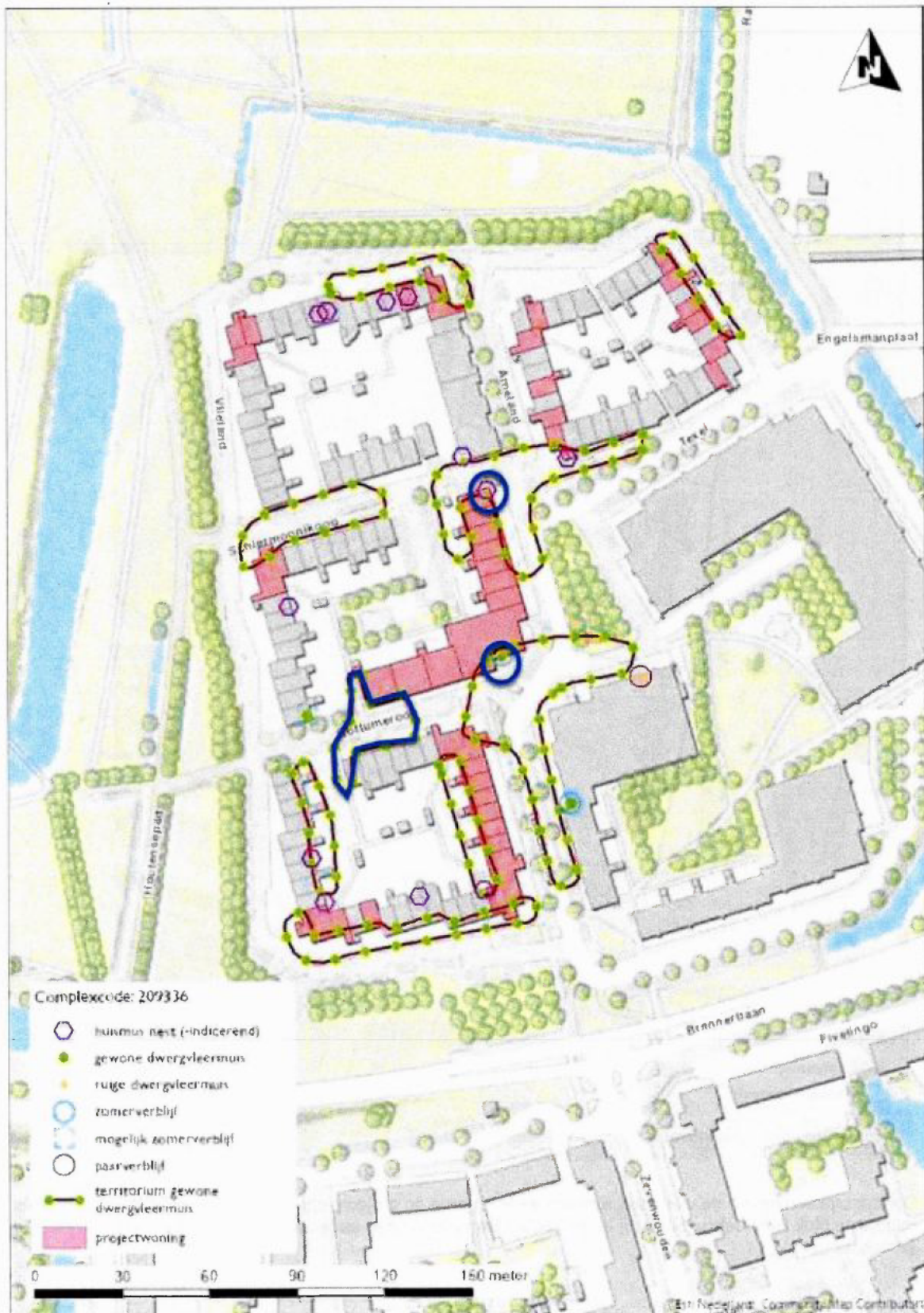
³ Dit ter beoordeling van een ecologisch deskundige

Bijlage 2 Plangebied 'De Wadden'

De vier blokken geven de vier deelgebieden weer, in rood de projectwoningen. Het rood gekleurde complex in het middelste blok links behoort niet tot de projectwoningen van deze aanvraag. Afkomstig uit 'Update Activiteitenplan'.

Bijlage 3 Plangebied 'De Wadden' met aangetroffen verblijfplaatsen

Afkomstig uit 'Wijziging ontheffingsaanvraag'. Deze ontheffing ziet niet op de verblijfplaatsen die in blauw zijn omcirkeld, aangezien het betreffende huizenblok geen projectwoningen bevat.

Bijlage 4: Tijdelijke mitigatie

Reeds aangebrachte, tijdelijke mitigatie, afkomstig uit 'Update Activiteitenplan'

Bijlage 5: Permanente mitigatie

Voorgestelde permanente mitigatie, afkomstig uit 'Update Activiteitenplan'.

6 Wijze van ongeschikt maken

Binnen de randvoorwaarden van het werk (afspraken met bewoners, Gemeente, doelen in Klimaatakkoord) is het niet mogelijk om geheel buiten alle kritische periodes te werken en moet een deel van de verblijfplaatsen vóór aanvang van de werkzaamheden tijdig ongeschikt worden gemaakt. De maatregelen die worden getroffen zijn hieronder beschreven en in bijlage 5 toegelicht.

Ongeschikt maken van de woningen is enkel toegestaan na het ontvangen van de ontheffing en buiten de meest kwetsbare periodes van de aangetroffen soorten en functies.

Gewone dwergvleermuis

	Paarverblijfplaats
Periode ongeschikt maken	1 april – 15 mei 15 augustus – 1 november
Wijze ongeschikt maken	Potentiële toegangen tot verblijfplaatsen worden afgesloten door hoekprofielen, spouwmuurborstels of panlatten. Open stootvoegen worden afgesloten met bijenbekjes. Vleermuizen kunnen het gebouw verlaten door de geplaatste exclusion flaps. Per kopgevel worden er minimaal 2 toegepast. Bij open stootvoegen wordt bij een doorlopende spouw een maximale afstand van 5 meter tussen exclusion flaps aangehouden. PUR-schuim wordt in principe niet toegepast in verband met mogelijke beschadiging van vleermuizen.
Natuurvrij verklaren	Na minimaal 3 dagen na het ongeschikt maken, wordt door de ecologen van Loo Plan een controle op uitvliegers uitgevoerd. Bij aanwezigheid van vleermuizen dienen de woningen verder ongeschikt gemaakt te worden en dient een nieuwe controleronde plaats te vinden.

Hoewel de paartijd gewoonlijk als de minst kwetsbare periode wordt gezien, omdat de vleermuizen in deze periode gemakkelijk van verblijfplaats wisselen, zijn er bij de projectwoningen alleen paarverblijfplaatsen aangetroffen en geen zomer- of kraamverblijfplaatsen. Zorgvuldigheidshalve wordt de kraamtijd wel vermeden omdat deze periode zeer kwetsbaar is. Dit laat de periode van 1 april tot 15 mei als een geschikte periode om ongeschikt te maken.

Huismus

Wanneer de projectwoningen in april ingeschikt worden gemaakt voor vleermuizen, dienen de verblijfplaatsen van de huismussen vóór 15 februari ongeschikt gemaakt te worden, voordat het broedseizoen van de huismus begint. Hierbij worden de toegangen tot de verblijfplaatsen afgesloten door middel van het plaatsen van gootborstels in de goot, onder de eerste rij dakpannen. Dit gebeurt tijdens voor de huismus gunstige weersomstandigheden (droog, niet vriezend, windkracht minder dan 5 Bft), waarbij de kans groot is dat de huismussen geen gebruik maken van hun verblijfplaats.

Wanneer de projectwoningen na 15 augustus ongeschikt worden gemaakt voor de vleermuizen is het broedseizoen voor de huismus afgelopen en worden de projectwoningen niet verder ongeschikt gemaakt voor de huismus. Doordat de schilderwerkzaamheden nabij het nest buiten het broedseizoen plaatsvinden en er geen vaste steiger wordt gebruikt, vindt geen verstoring van de huismus plaats.

7 Tijdelijke mitigatie

Gewone dwergvleermuis

Voor de 8 paarverblijfplaatsen en de zomerverblijfplaats zijn 36 muurschalen (Schwegler 2FE) geplaatst op **5 februari 2020**. Hiermee wordt voldaan aan de gewenningsperiode van minimaal 6 maanden voor start van de werkzaamheden.

Huismus

De voorgenomen werkzaamheden vinden buiten het broedseizoen plaats en leiden niet tot vernieling van de nesten (het dak, de dakgoot en dakpannen worden niet aangetast). Om er zeker van te zijn dat er bij onverhoopte vertraging van de werkzaamheden geen verstoring plaats vindt tijdens het broedseizoen, zijn er voor de 5 huismusnesten 10 uitwendige huismuskasten (type Vivara NKMU06, Faunus FHM01 en Faunus FHM02) geplaatst op **5 februari 2020**. Voor de huismus geldt een gewenningsperiode van minimaal 3 maanden waaraan voldaan wordt.

Zie voor de locaties de kaart in bijlage 3.

8 Permanente mitigatie

De genomen maatregelen volgen de richtlijnen en voorwaarden genoemd in de beschikbare Kennisdocumenten en de meest actuele kennis. De 'standaard'- en maatwerkmaatregelen worden jaarlijks geëvalueerd en zo nodig aangepast aan de laatste onderzoeksgegevens. De tijdelijke voorzieningen worden binnen de ontheffing eventueel verwijderd.

Gewone dwergvleermuis

Voor de gewone dwergvleermuis worden in totaal 28 permanente vorstvrije verblijfplaatsen gerealiseerd door het plaatsen van 28 geschakelde inbouwkasten (14 IBVL01 in combinatie met 14 IBVL02 of vergelijkbaar). Geschakelde kasten bieden meer variatie in het microklimaat dan enkele kasten en bieden hierdoor een duidelijke meerwaarde.

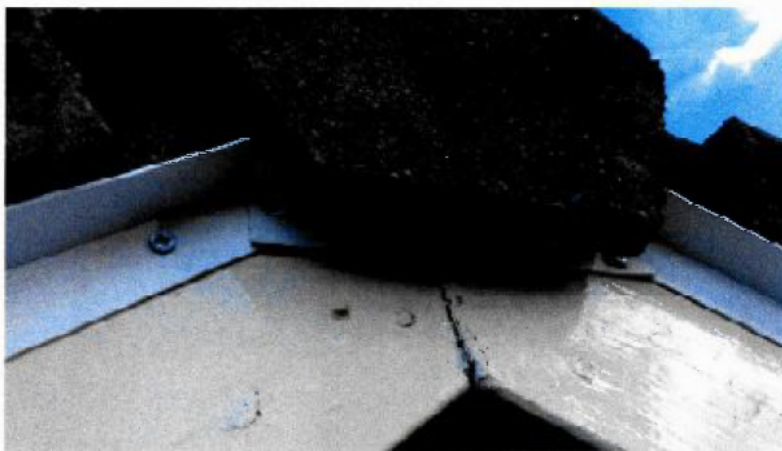
Voor de details en de locaties van de voorzieningen, zie bijlage 0 en 6.

Huismus

Aangetroffen nesten van de huismus worden niet aangetast door of tijdens de werkzaamheden.

Permanente mitigatie is daarom niet nodig.

5 Details ongeschikt maken

Hoekprofiel bij nokpan.

Hoekprofiel bij kantpannen.

Detail exclusion flap met dichtzetten gevelpan in combinatie met gootborstels en compriband.

Detail exclusion flaps met panlatten en rugvulling van kit.

Detail exclusion flaps met panlatten en rugvulling van kit.

Stootvoegen afgesloten met een exclusion flap en bijenbekjes.

6 Details voorzieningen

Paar-, zomer- en kraamverblijfplaats: inbouwkasten

Op de markt zijn veel typen vleermuiskasten die in de muur bevestigd kunnen worden. Deze kasten zijn geschikt als paar-, zomer- en (onder voorwaarden) kraamverblijfplaats voor gewone en ruige dwergvleermuis.

Maatregel	Aantal alternatieve verblijfplaatsen	Genoemd in Kennisdocument ('geaccepteerde methode')	Effectiviteit	Duurzaamheid	Prijs/kwaliteit indicatie
Vleermuiskasten	1-2 per woning	Ja	Goed (?)	Goed	Goed

Werkwijze

Integreren in het buitenblad van een spouw, aanbrengen op minimaal 3 meter vrijevalhoogte.

De inbouwkast moet:

- Verschillende microklimaten aanbieden (clustering met verschillende richtingen).
- Voldoende veilige uitvliegruimte hebben: minimaal 1 meter breed en 3 meter diep.
- Locaties worden afgestemd met migratieroutes, vliegroutes en foerageergebieden.
- Niet verlicht door straatlantaarns of ander kunstlicht.

Type voorziening

1. Vivara Pro IB VL 01 in combinatie met 3 IB VL 02.
2. Tichelaarkast.
3. Schwegler IWL.
4. Schwegler 2FR (4 kasten gekoppeld).
5. Schwegler IFE
6. Of vergelijkbaar.

Aandachtspunten

- Kraamkolonies hebben baat bij een hogere temperatuur, maar de temperatuur moet ook weer niet te hoog worden. Een goede bezonning in de avonden zorgt ervoor dat de kasten warm de avond ingaan. Vooral als er meerdere kraamverblijfplaatsen zijn, wordt ervoor gekozen de expositie zo veel mogelijk te variëren. De dieren hebben dan de keuze naar gelang de omstandigheden.
- Aanbrengen op kopse kanten ligt voor de hand, zorg bij meerdere kasten in een muur dat de kasten op verschillende exposities ingebouwd worden.
- De kast moet niet tegen het binnenblad aan zitten om een koudebrug te voorkomen.